

Esmatasandi arengukava

Anu Reim, Eesti Perearstide Seltsi
juhatuse liige

Peremeditsiini resident

Sotsiaalministeeriumi arengukavad

Sotsiaalministeeriumi eesmärk arengukavad ühildada ja lisada juurde rakenduskavad.

Mis on esmatasand?

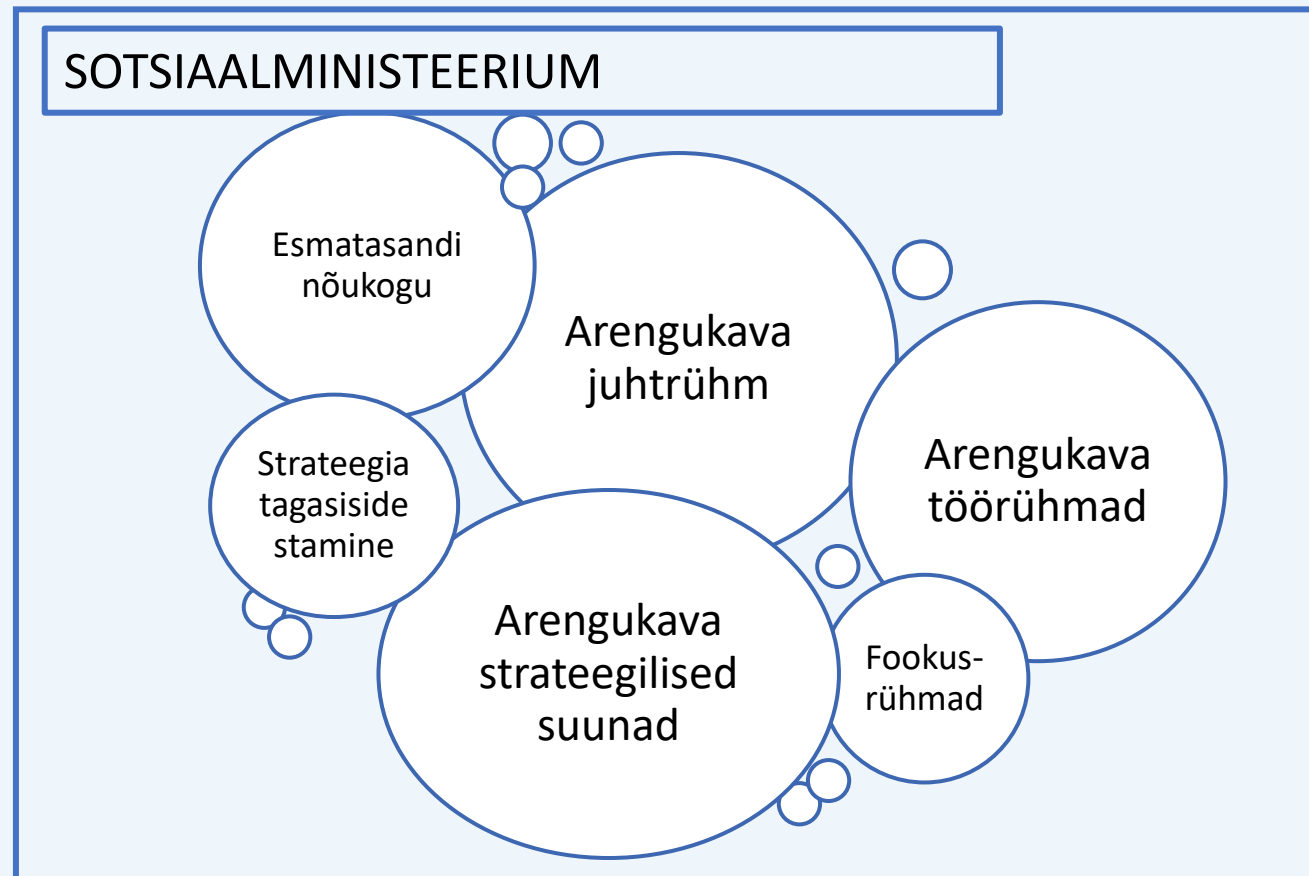
- Eelmine esmatasandi arengukava 2009 – 2015

Esmatasandi tervishoid on iga inimese terviseprobleeme lahendav töö-, kooli- ja elukohajärgselt kättesaadav esmavajalike ambulatoorsete teenuste kogum. Esmatasandi tervishoid toimib tihedas koostöös teiste tervishoiuteenuste ja sotsiaalhoolekande ning haridussüsteemidega.

- Esmatasandi tervishoiu teenused on:

- perearsti ja –õe teenused,
- kodune õendusabi teenus,
- füsioteraapia teenus,
- ämmaemandusabi teenus,
- koolitervishoiu teenus,
- **apteegi teenus,**
- töötervishoiu teenus,
- hambaravi teenus,
- vaimse tervise õe teenus.

Esmatasandi arengukava loomise protsess

ESMATASANDI TERVISHOIU VISIOON, MISSION JA PÕHIVÄÄRTUSED

VISIOON

2035. aastal on Eesti esmatasandi tervishoid
Euroopas juhtiv

MISSION

Hoitud on iga Eesti inimese tervis

Usaldusväärne

Inimkeskne

Kaasaegne ja
uuenduslik

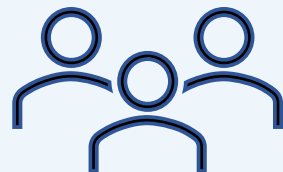
Koostöökeskne

Strateegilised suunad

Jätkusuutlikkus

Inimkesksus

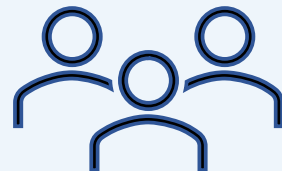
Kvaliteet ja ohutus

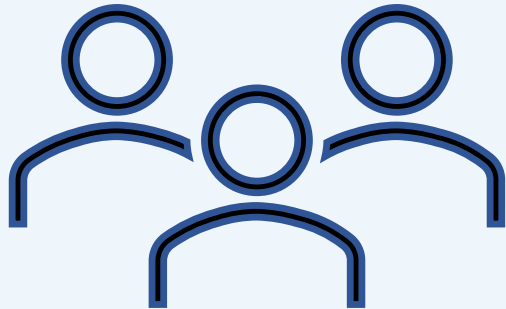
Jätkusuutlikkus

- Kõik esmatasandi teenused on inimestele nende **vajadustest lähtuvalt** tagatud
- Esmatasandile on **tagatud küllaldane ressurss**, et tagada kvaliteetne, üle-eestiliselt kättesaadav ja õiglaselt osutatud esmatasandi tervishoiu teenus
- Patsiendile on tagatud vajaminev **terviseabi nii tööajaväliselt kui ka erakorraliselt**
- Esmatasand on **valmis erineva etioloogiaga kriisideks**
- Eesti esmatasand panustab igakülgsest **planeedi tervise hoidmisesse ja ressursside kestlikku kasutamisse**

Inimkesksus

- Inimene juhib oma terviseteeconda **võrdse partnerina** olles kaasatud oma terviseplaani, -eesmärkide koostamisse ning kandes vastutust nende täitmisel.
- Inimkesksuse oluliseks põhimõtteks on **inimese võimestamine**.
- Inimese liikumine tervishoiu süsteemis ja sidus-süsteemide vahel on toetatud ning toimub läbi **spetsialistide vahelise koostöö ning läbi turvalise infovahetuse**.
- Esmatasandi spetsialistid osalevad süsteemselt korraldatud **tervisedenduses ja haiguste ennetamises**.
- Esmatasandi teenused **arvestavad inimeste erisustega**

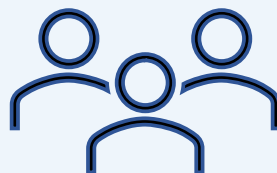

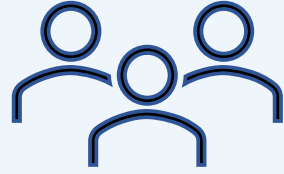

Kvaliteet ja ohutus

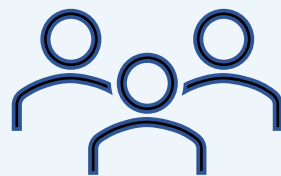
- Inimesele on tagatud **ohutu ja parimale tõendusele** tuginev tervishoiuteenus
- Inimese **liikumine tervishoiusüsteemis on sujuv ja tema tervisevajadustele vastav**
- Esmatasandi tervishoiuteenust osutava **asutuse juhtimine** vastab patsientide, töötajate ja teiste huvipoolte vajadustele ja/või ootustele
- Esmatasandi tervishoiu **personal on pädev** ja spetsialistid on toetatud inimese abistamiseks tema tervisetekonnal
- Esmatasandi tervishoiukorraldus on **süsteemselt juhitud**

- Rahastus ja juriidilised töövormid
- Esmatasandi teenuste võrgustik
- Erakorraline ja tööajaväline abi
- Tööjõuvajadus

- Terviseteadlik ja vastutustundlik inimene
- Õiglus ja võrdsus
- Väärikas elulõpueelne ravi
- Haiguste ennetus ja tervisedendus

- Esmatasandi tervishoiu kvaliteedijuhtimine ja patsiendiohutus
- Töötajate töötingimused
- Juhtimiskultuuri edendamine

Mis on apteekri positsioon
esmatasandil?

Proviisori ja farmatseudi eraldamine teistest tervishoiutöötajatest takistab apteegi teenuse arengut.

§ 3. Tervishoiutöötaja

(1) Tervishoiutöötajad käesoleva seaduse tähenduses on arst, hambaarst, õde ja ämmaemand, kui nad on registreeritud Terviseametis.

(4) Tervishoiutöötajad on ka ravimiseaduse tähenduses üldapteegis või haiglaapteegis apteegiteenust osutavad proviisor ja farmatseut, kui nad on vastavalt ravimiseaduse § 55 lõikele 1 registreeritud tervishoiukorralduse infosüsteemis.

[RT I, 20.06.2022, 63 - jõust. 27.06.2022]

(5) Proviisor ja farmatseut võivad osutada apteegiteenust omandatud kutse piirides.

[RT I, 20.06.2022, 63 - jõust. 27.06.2022]

Täna ei ole füsioterapeudid, kliinilised psühholoogid ega logopeedid tervishoiutöötajad – muutub 01.10.23

Töötavaid tervishoiutöötajaid 2022 – 26 302

Arst – 4683

Perearst – 944

Töotervishoiuarst - 76

Õde – 8882

Koduõde – 290

Kooliõde - 318

Pereõde – 1604

Töotervishoiuõde - 103

Ämmaemand – 517

Hambaarst – 1375

Hambaraviõde – 1222

Üldapteekides

proviisoreid – 889

farmatseute -749

Muid töötajaid – 569

Haiglaapteekides

proviisoreid - 69

farmatseute - 32

muid töötajaid - 45

Tervishoiutöötajate hulk erinevatel tasanditel:

Haiglates - 18135 + 101 apteekrit

Kiirabi - 1231

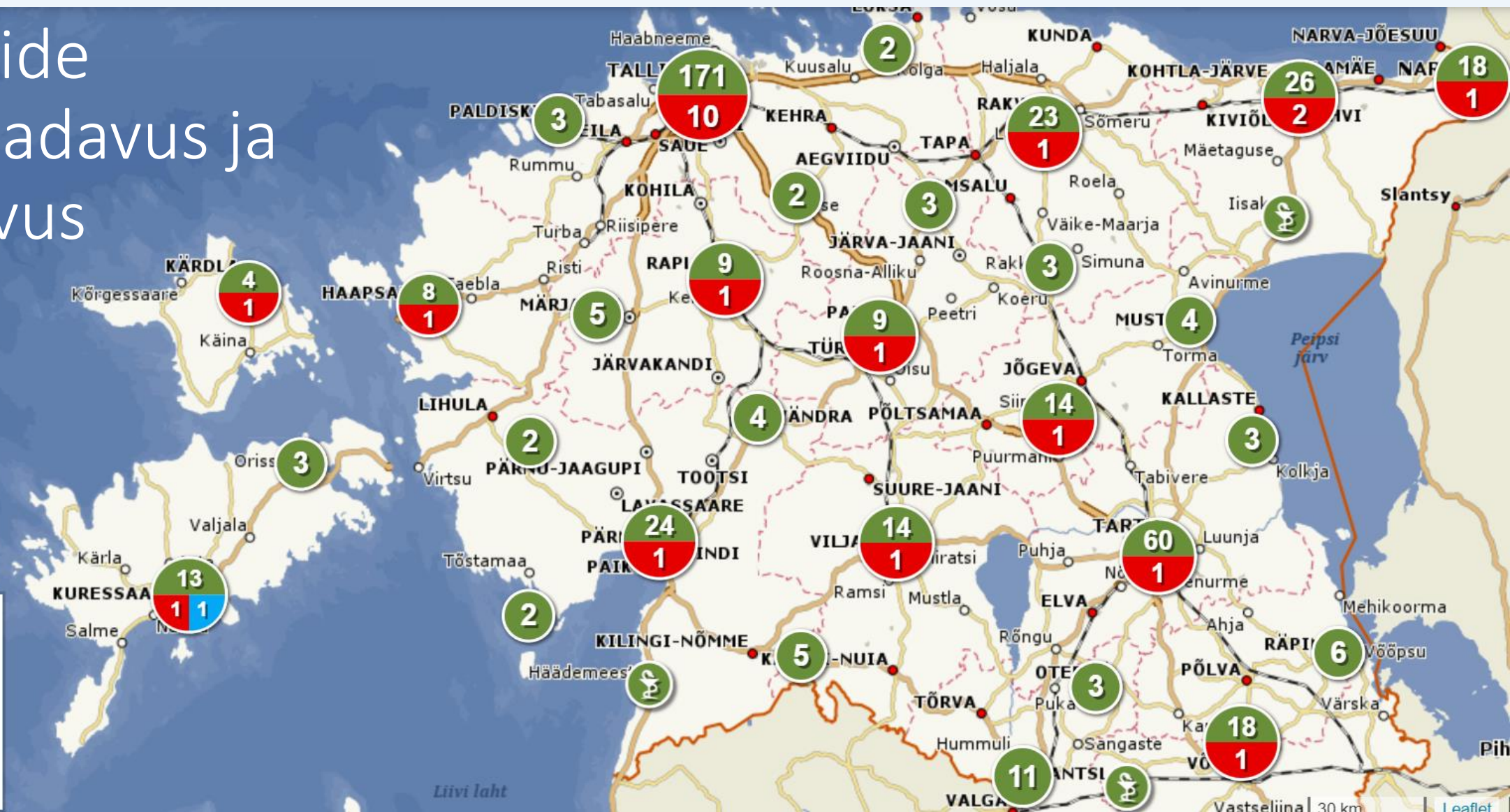
Esmatasand – 6936 + 1638 apteekrit

**Apteekrid moodustavad ligi
20% esmatasandist!**

<https://public.tableau.com/app/profile/tervise.arengu.instituut>

<https://ravimiamet.ee/statistika-ja-kokkuvotted/statistika/apteegistatistika>

Apteekide kättesaadavus ja paiknevus

Apteekrid moodustavad olulise osa esmatasandil

Apteekrid paiknevad inimestele lähedal, on hästi kättesaadavad ja usaldusväärsed.
Apteekri roll aastaks 2035 suureneb ja täieneb.

Apteekri roll esmatasandil 2035

Mida tähendab arengukava tulevikus apteekri positsioonile?

- Kõik spetsialistid omavad õigust võtta oma teadmiste, oskuste ja pädevuste piires ise otsuseid vastu ning neid dokumenteerida ühises tervishoiu süsteemis.
- Kõigil esmatasandi teenusepakkujatel on neile vajaminevas mahus võimaldatud ligipääs TIS-i ja andmed on saadetud ning kuvatud tõhusat ülevaadet pakkuvas vormis

Mida tähendab arengukava tulevikus apteekri positsioonile?

Apteeker vajab täiendavad infot, et inimest nõustada

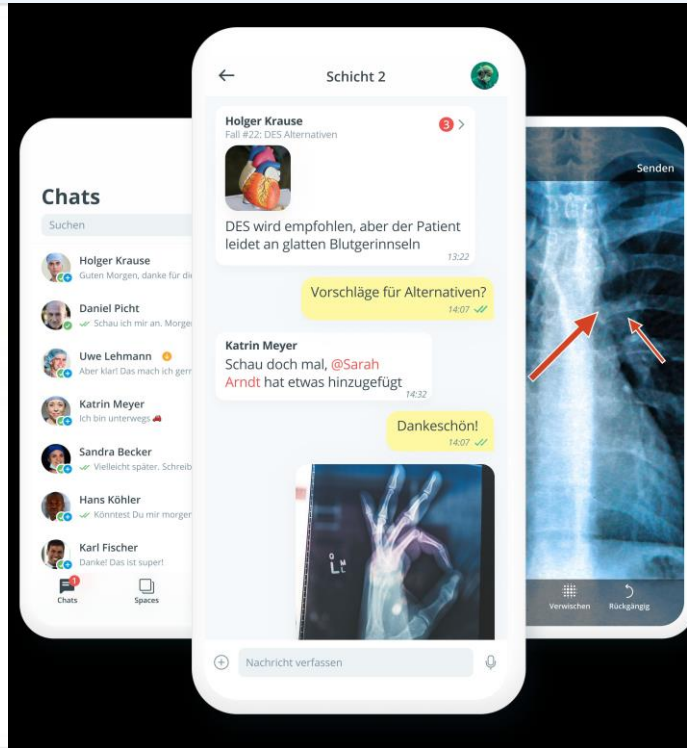
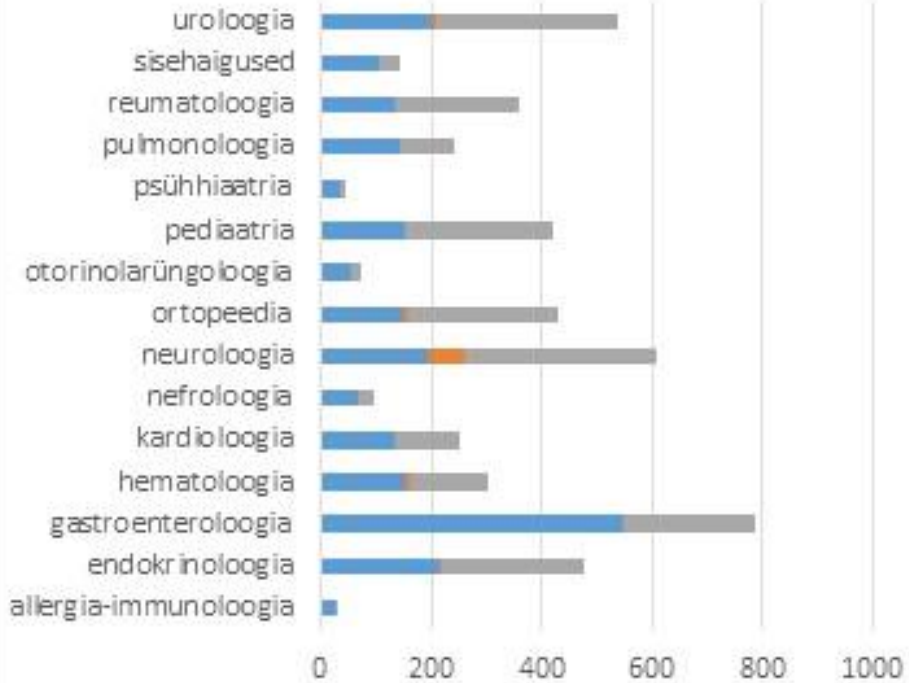
- Neerunäitajad, K, Na, maksanäitajad jm analüüsid;
- Allergiad;
- Rasedus;
- Diagnoos, millega ravi määrati. Diagnoosi põhjendus;
- Kõrvaltoimete eiramise otsus ja põhjendus;
- Tulevikus geenianndmed.

Koostöö

- Kuidas saada ühendust arstiga vigase retsepti, küsimuste korral?
- Kuidas anda teada tarneraskustest?
- Kuidas anda teada, kui patsient eirab raviskeemi, ravisoovitusi? Kas anda teada?

Tulevikus on oluline apteekri kaasamine esmatasandi võrgustikku.
Võimaldada kahepoolset suhtlust erinevate osapoolte vahel.

Võimalused koostöök

Tervisedendus ja haiguste ennetus

- Süsteemsem lähenemine riigi tasandilt, omavalitsuste ja kohalikul tasandil juhitud, kohalikke spetsialiste kaasav.
  - Loengud, koolitused inimestele
  - Integratsioon haridussüsteemiga
  - Igapäevane töö käigus nõustamine
- Uued teenused, mida inimestele pakkuda
  - Täpsemalt räägib Liis Kruus Tervisekassast.

Apteekri kuvandi muutumine inimesele

Apteeker kui poemüüja vs Apteeker kui spetsialist ravimite alal.

Inimeste valmisolek uuteks teenusteks, apteegi külastuse kestvuseks.

Millal pöörduda apteekri poole? Apteeker enne perearsti?

Missugust arengut või
muudatust
esmatasandi
arengukava peaks
kindlasti hõlmama?

Ava Menti.com

Kood: 7800 8636

<https://www.menti.com/al455a3ybymo>

<https://www.mentimeter.com/app/presentation/al11s97i7veveeuxpm5qtez19parfecg>

Aitäh!

- Ly Rootslane
- Daisy Volmer
- Pille Sonn
- Külli Teder
- Karin Alamaa-Aas
- Liia Saava
- Triinu Grünberg
- Silja Nellis

Aitäh kõigile esmatasandi käekäigust huvitatutele!

Värvilist ja
teguderohket
sügist